

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 5 febr. 1891, kl. 12 midd.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af verkställd granskning af förvaltningen af justitieombudsmansembetet.

För den granskning af justitieombudsmannens embetsförvaltning, som enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen åligger lagutskottet, hafva båda kamrarne till utskottet öfverlemnadt justitieombudsmannens vid innevarande riksmöte afgifna embetsberättelse; och hafva för samma ändamål från justitieombudsmansexpeditionen till utskottet aflemnats de diaries, som förts under den tid, berättelsen afser, såväl i nämnda expedition som under justitieombudsmannens embetsresor, äfvensom expeditionens registratur för ifrågakvarande tid, hvarjemte på särskild requisition handlingarne rörande åtskilliga af justitieombudsmannen handlagda ärenden varit till utskottet öfverlemnade.

Till en början redogör justitieombudsmannen i sin *embetsberättelse* för de åtal, som efter hans förordnande anstälts emot embets- och tjenstemän för fel eller försummelse i utöfning af embete eller tjänst, såvidt dessa åtal blifvit under den tid, berättelsen omfattar, slutligen afgjorda eller åtminstone af *en* domstol pröfvade.

I sammanhang med denna redogörelse omnämner justitieombudsmannen två fall, der åtal väl förordnats, men af särskilda anledningar förfallit eller ej fullföljts.

Beträffande *lagskipningens tillstånd i riket* anmärker justitieombudsmannen, att icke något af de under år 1890 anställda åtal afsett att domare skulle gjort sig skyldig till uppenbar veld eller mannamån,

samt vitsordar, att företeelserna på lagskipningens område icke i någon mån varit egnade att rubba det häfdvuuna förtroendet till rikets domarecorps.

Med förmälan hurusom skilda, delvis motsatta meningar göra sig gällande hos såväl exekutiva myndigheter som hofrätterna i riket i fråga om deras befogenhet att till handläggning upptaga lagsökningar, som grundas å vexelfordran, har justitieombudsmannen, som funnit enhet i afseende å behandlingen af dylika ärenden icke kunna vinnas annorledes än genom en lagförklaring, hemställt om antagande af *lag angående förklaring af 12 § utsökningslagen* och ändrad lydelse af 51 § i samma lag.

Härjemte har justitieombudsmannen framställt *förslag till ändring af 5 § i kongl. förordningen angående inteckning i fast egendom* den 16 juni 1875, äfvensom af *åtskilliga bestämmelser i kongl. förordningen om kyrkostämman samt kyrko- och skolråd i Stockholm* den 20 november 1863.

Öfver dessa justitieombudsmannens förslag kommer lagutskottet att framdeles under riksdagens fortgång afgifva utlåtande.

Härefter berör justitieombudsmannen åtskilliga förhållanden inom rättstillämpningens område af mer eller mindre oegentlig art, hvilka funnits bero af oriktig tolkning af gällande lagbud eller ock af förbi-seende vid deras efterlefnad, men hafva dessa oegentligheter ansetts icke böra påkalla annan åtgärd än att i berättelsen göras till föremål för särskildt omnämmande.

Justitieombudsmannens *embetsresor* under sist förflutna år hafva omfattat Kalmar och Blekinge län samt delar af Stockholms, Jönköpings och Kristianstads län. Under sina resor har justitieombudsmannen besökt Svea och Göta hofrätter samt hofrätten öfver Skåne och Blekinge, äfvensom gjort besök hos länsstyrelser, ett domkapitel, rådstufvurätter och häradshöfdingar samt å tingsställen, der arkiv förvarats, hvarjemte justitieombudsmannen åhört förhandlingar vid domstolar, när sådant kunnat ske utan att föranleda väsentligt uppehåll i resan. Under sistlidet år har justitieombudsmannen jemväl besökt centralfängelserna å Långholmen och i Karlskrona, Stockholms stads ransakningsfängelse, kronoarbeta-stationen å Tjurkö samt länscellfängelser, kronohäkten och andra häkten. Förutom de anmärkningar, som föranledt åtal, hafva åtskilliga andra förekommit under resorna, men hafva dessa i allmänhet varit af mindre betydelse, och hafva de flesta af de anmärkta oegentligheterna sedermera afhjelpats eller åtgärder blifvit i sådant syfte vidtagna. Mot fångarnes skötsel och underhåll i de af justitieombudsmannen besökta häkten har icke något varit att anmärka.

Rörande de *klagomål*, som under år 1890 varit föremål för justitieombudsmannens handläggning, meddelas följande öfversigt:

Vid 1890 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning	20.
Under året inkommo klagoskrifter till ett antal af	289.*)
	Summa 309.

Af dessa hafva:

återkallats	3,
ej föranledt åtgärd	222,*)
hänskjutits till justitiekanslern	1,
efter vederbörandes hörande eller erinrande fått förfalla	58,
hänvisats till åtal	10,
vid årets slut varit utställda till förklaring eller påminnelser	15.
	Summa 309.

Under år 1890 har justitieombudsmannen förordnat om anställande af åtal mot domare och embetsmän,

på grund af härstädes förd klagan	10,
till följd af granskning af fångförteckningar	4,
af annan anledning	1,
	Summa 15.

Till slut meddelar justitieombudsmannen uppgifter om de domslut, som under år 1890 blifvit antecknade i högsta domstolens minnesbok, äfvensom angående de upplysningar, som lemnats dels från justitiedepartementet i fråga om lagförklaringar och dels från samtliga departementen rörande Riksdagens till Kongl. Maj:t afåtna skrivelser.

Då, såvidt utskottet kunnat inhemta af de handlingar, som utgjort föremål för utskottets granskning, icke någon, som påkallat justitieombudsmannens bistånd och haft verkligt skäl till klagan, lemnats utan hans embetshjelp, der denna kunnat gifvas, samt då utskottet funnit justitieombudsmannen i sin embetsutöfning jemväl i öfrigt hafva sorgfälligt efterlevvat den för honom gällande instruktion, får utskottet rö-

*) Af dessa äro 152 ingifna af samma person.

rande justitieombudsmannens embetsförvaltning i dess helhet under ifrågavarande tid afgifva det utlåtande,

att justitieombudsmannen genom nit, oveld och skicklighet fortfarande motsvarat Riksdagens förtroende.

Stockholm den 5 februari 1891.

På lagutskottets vägnar:

A. LILIENBERG.
